

1. Fælles Nordisk transportstrategi

Föreslående organisation: Foreningen NORDENs Ungdom Danmark

Understödade organisation(er): Pohjola-Nordens Ungdomsförbund, Ungmennadeild Norræna Félagsins

I Norden er der en stor kontaktflade over grænserne. Mange bor, arbejder og tager på ferie på tværs, og det er godt for vores nordiske fællesskab/gemenskab, da vi på den måde få bedre kendskab til hinandens/hverandres sprog, kulturer og samfund/sammenhællen og på den måde nærme os målet om, at Norden skal være Verdens mest integrerede region. En af de ting, der gør dette muligt, er sammenhængende og let tilgængelige trafik- og transportveje i Norden. For at sikre, at vi for fremtiden stadigvæk kan udbygge og leve godt på vores arbejdsmarked og samlivs samhørighed, bør de nordiske regeringer samarbejde og samtænke trafik- og transport planer og projekter.

Derfor mener UNR:

- At de Nordisk Råd skal oprette et ministerråd for transport
- At samfundsøkonomiske investeringsmodeller skal udførligt beregne udvikling på tværs af grænserne i Norden
- At der skal laves fælles/gemensamma transportplaner, så der kan sikres adgang til infrastruktur, hvor vi har fælles interesser.

3. Särskild postadress i gränslandet

Föreslående organisation: Foreningen NORDENs Ungdom Danmark

Understödade organisation(er): Pohjola-Nordens Ungdomsförbund, Ungmennadeild Norræna Félagsins

Om du har behovet av att skaffa ett telefonnummer i ett nordiskt land, när du har bopæl i ett annat, så tillåter inte alltid telefonoperatörer att upprätta en prenumeration. Detta kan vara extra förödande, då du kanske jobbar i ett annat nordiskt land än där du bor. Om du

redan har en nationell bank, men inte ett nationellt nummer, så kan du inte operera likställt som någon som bor i landet, t.ex. dina vänner eller kollegor. Ett nationellt nummer kan vara en viktig tillgång i ett land, för att till exempel registrera dig till mindre events, föreningar, eller att skicka pengar via telefonnummer-baserade överföringstjänster.

Därför föreslår UNR, att som grænsegångare kunna:

- Oprette en särskild postadress (en c/o adress) i ett annat land, för nationella behov.
- Att utländska arbetsplatser skall kunna användas som som c/o adress.

5. Stärkt myndighetssamarbete för att bekämpa organiserad brottslighet i de nordiska länderna

Gemensam resolution från NFU

Föreslående organisation: Perussuomalainen nuorisio (Sannfinländsk ungdom)

Understödjande organisation(er): Ungsvenskarna, Dansk Folkepartis Ungdom

Norden, känd för sin trygghet, hotas av organiserad brottslighet som särskilt de senaste åren har gjort framstötter på olika håll i de nordiska länderna. Allt farligare droger rör sig över gränserna, gängen reser mellan länderna för att göra upp med varandra och till och med barn rekryteras som redskap för gängvåld. Den organiserade brottsligheten rör sig också mest on-line, vilket gör den svår att bekämpa.

Att allvarliga brott har blivit vardag är en tragedi såväl för offren och deras närstående som för samhället runt omkring dem. Det är en utveckling som ökar känslan av oro och otrygghet i de nordiska länderna. Med tanke på den organiserade brottslighetens gränsöverskridande karaktär i dag behöver vi lösningar också på nordisk nivå.

UNR föreslår att Nordiska rådet ska

- fördjupa det nordiska informationsutbytet mellan myndigheter såsom polis och tull
- främja transnationella insatser för att bekämpa gränsöverskridande brottslighet

– förstärka kampen mot den webbaserade organiserade brottsligheten i de nordiska länderna

6. Tryggad försörjningsberedskap i de nordiska länderna

Gemensam resolution från NFU

Föreslående organisation: Perussuomalainen nuoriso (Sannfinländsk ungdom)

Understödjande organisationer: Ungsvenskarna, Dansk Folkepartis Ungdom

De havsområden som omger de nordiska länderna är centrala för rörligheten för människor och varor, såväl mellan de nordiska länderna som till andra länder i Europa. Rysslands oberäkneliga aktiviteter har dock blivit en risk för de nordiska länderna, med ökat sabotage mot kritisk infrastruktur och ökad hybridpåverkan, särskilt i Östersjön.

Man kan inte förlita sig på den fria sjöfarten i undantagsförhållanden, därför måste försörjningsberedskapen säkerställas genom alternativa transportleder. Beredskap för undantagsförhållanden är av gemensamt intresse för de nordiska länderna och därför bör också beredskapsverksamheten utvecklas tillsammans.

UNR föreslår att Nordiska rådet ska

– främja uppbyggnaden av järnvägsinfrastruktur och järnvägskapacitet mellan de nordiska länderna

– utveckla samarbetet mellan räddningsväsendet och beredskapsmyndigheterna i de nordiska länderna

12. Förbud mot spelreklam i hela Norden

Föreslående organisation: Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund

Understödjande organisation: Arbeidernes Ungdomsfylkning

Missbruk drabbar inte bara den enskilde individen, utan också familj, vänner och samhället i stort. Spelreklam bidrar till att normalisera spelande och riskerar att förvärra problematiken. Den aggressiva marknadsföring som återfinns i tv, radio, sociala medier och i det offentliga rummet riktar sig dessutom ofta mot unga och redan utsatta grupper. Spelberoende beräknas kosta Sverige 11,5 miljarder kronor årligen i skattepengar. Resurser som istället skulle kunna användas för att stärka välfärden. Andra länder har redan infört hårda restriktioner eller förbud mot spelreklam, vilket visar att förändring är möjlig. För att sätta medborgarnas hälsa före spelbolagens vinster krävs nu ett förbud mot spelreklam i hela Norden. Det är ett nödvändigt steg för att minska skadeverkningarna av spelberoende och bygga ett mer ansvarsfullt samhälle.

- Att UNR verkar för ett förbud av spelreklam i alla nordiska länder, med fokus på att skydda ungas hälsa och trivsel.

15. Inkomstbaserade fortkörningsböter

Föreslående organisation: Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund

Understödjande organisation: Arbeidernes Ungdomsfylkning

Böter är idag det mildaste straffet i de nordiska länderna och betalas som fasta belopp. Detta innebär att inkomsten inte påverkar böternas storlek, vilket gör att en låginkomsttagare drabbas betydligt hårdare än en höginkomsttagare. Samtidigt får höga inkomsttagare böter som i praktiken saknar avskräckande effekt.

I Finland och på Åland används redan inkomstbaserade böter, så kallade dagsböter, där beloppet anpassas efter den dömdes ekonomiska situation. Detta skapar en större rättvisa och gör att straffet blir kännbart för alla, oavsett inkomstnivå. Ett uppmärksammat exempel är en finländsk affärsman som fick betala motsvarande 1,4 miljoner kronor i böter för fortkörning – beräknat på hans dagsinkomst.

För att öka trafiksäkerheten, särskilt bland unga, och för att skapa rättvisa i hela Norden bör samtliga länder införa inkomstbaserade fortkörningsböter. Detta skulle säkerställa att böterna får en verklig avskräckande effekt för alla grupper i samhället.

- Att UNR ska verka för införandet av inkomstbaserade fortkörningsböter i alla nordiska länder, med fokus på ungas trafiksäkerhet

16. Skydd av privat kommunikation – nej till chat control

Föreslående organisation: Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund

Understödjande organisation: Arbeidernes Ungdomsfylkning

Konflikten mellan säkerhetsintressen och individens rätt till privatliv blir allt tydligare i den digitala tidsåldern. Förslag om så kallad chat control, där digital kommunikation övervakas och skannas för olagligt innehåll, innebär stora risker för grundläggande fri- och rättigheter. Ett sådant system skulle leda till massövervakning av privata samtal utan misstanke om brott, vilket strider mot principen om rättssäkerhet. Det kan även kräva att kryptering försvagas, vilket undergräver säkerheten i digitala tjänster. Organisationer som Amnesty International och flera experter har varnat för de negativa konsekvenserna. I stället för att införa nya övervakningsverktyg bör fokus ligga på att stärka existerande rättssystem och teknologier som kan skydda både säkerhet och integritet. De nordiska länderna bör tillsammans ta tydlig ställning mot chat control och värna individens fri- och rättigheter i en digital tid.

- Att UNR ska verka för att Nordiska rådet ska arbeta för att skydda individens rätt till privat kommunikation i hela Norden

25. Slut På Ungas Cynism!

Gemensam resolution av Nordiska Centerungdomens Förbund (NCF)

Föreslående organisation: Svensk Ungdom

Understödjande organisationer: Senterungdommen, Centerpartiets Ungdomsförbund, Keskustanuoret

Unga människor runtom i Norden möter växande hinder som begränsar deras möjligheter att bygga självständiga och meningsfulla liv. Tre frågor är i centrum: arbetslöshet, bostäder och världsläget. Ungdomsarbetslösheten är hög, vilket lämnar många unga utan rättvis tillgång till arbetsmarknaden. Stigande bostadskostnader och bristen på prisvärda hem det allt svårare för unga att skapa stabilitet. Globala kriser såsom klimatförändringar och konflikter förstärker dessutom känslor av otrygghet inför framtiden.

För att bryta denna utveckling måste unga ges möjlighet att utveckla en stark känsla av handlingskraft. Arbete och bostad utgör den grundläggande trygghet som gör det möjligt för unga att engagera sig i samhället och påverka världen – utan denna grund riskerar hoppet snabbt att gå förlorat. Vi betonar därför vikten av ett starkare ungdomsengagemang i våra samhällen, för att säkerställa att den yngre generationen har verktygen, möjligheterna och främst attityden att forma sin egen framtid.

Därför anser UNR att:

- Skolor bör från tidig ålder stärka ungas känsla av handlingskraft och framtidstro
- Den offentliga sektorn i Norden öppnar sig mer för olika utbildningsbakgrunder och erkänner att en nyligen utbildad ung med kandidatexamen eller en examen från yrkeshögskola kan vara tillräcklig för många tjänster
- Nordiska länder underlättar för unga att komma in på bostadsmarknaden genom att säkerställa en mångfald av bostadsalternativ, samt öka byggandet av prisvärda hyresbostäder som ger unga möjligheten till ett eget hem

29. Økt satsing på matsikkerhet

Gemensam resolution av Nordiska Centerungdomens Förbund (NCF)

Föreslående organisation: Senterungdommen

Understödjande organisationer: Ungliðahreyfing Flokks fólksins , Svensk Ungdom, Keskustanuoret, Sambands Ungra Framsóknarmanna

Landbruk og matsikkerhet er en grunnleggende del av den samfunnslige grunnmuren i et land, og et sterkt og uavhengig landbruk er derfor viktigere enn noen gang. Russlands invasjon av Ukraina – en av verdens største kornprodusenter – er et tydelig eksempel på hvordan krig påvirker produksjon og eksport av landbruksvarer. Klimaendringer og uforutsigbart vær gjør også matproduksjon vanskeligere i flere land, noe som utfordrer muligheten for eksport til Norden. I framtiden må vi være forberedt på å erstatte enkelte produkter eller tilpasse oss slik at vi kan dyrke dem selv, blant annet gjennom økt satsing på veksthusproduksjon.

Dagens situasjon er at ingen nordiske land er 100 % selvforsynte, og flere land som Island og Norge, ligger under 50 % selvforsyningsgrad. Samtidig har de nordiske landene ulike naturgitte fortrinn. For å opprettholde matsikkerheten i hele Norden bør vi derfor sikre at vi

kan støtte hverandre i krisetider – for eksempel kan Norge bidra med fisk, mens andre land kan levere korn, grønnsaker eller sukker. Å styrke matsikkerheten krever derfor både nasjonal innsats og tettere regionalt samarbeid.

Derfor vil UNR:

- Utarbeide en felles nordisk strategi for samarbeid om matsikkerhet
- Etablere nasjonale kornlagre med en minimumskapasitet tilsvarende tre måneders forbruk.
- Styrke den økonomiske støtten til og utviklingen av veksthusjordbruk.
- Fremme nordisk samarbeid om kriseberedskap og gjensidig forsyning i tilfelle bortfall av import.

33. Krav om Ordentlige Vilkår i Plattformvirksomheder – For et Retfærdigt og Ansvarligt Arbejdsmarked

Föreslående organisation: Rød-Grøn Ungdom

Understödade organisationer: Sosialistisk Ungdom, Unga Tjóðveldið

Plattformøkonomien spiller en stadig større rolle i samfundet. Tjenester som Wolt, Uber og andre app-baserede virksomheder har introduceret nye måder at arbejde på – ofte med stor fleksibilitet, men alt for ofte uden de rettigheder og den beskyttelse, der ellers kendetegner det nordiske arbejdsmarked.

Alt for mange platformarbejdere har ikke adgang til sygedagpenge, feriepenge, arbejdsskadeerstatning og pensionsordninger. De klassificeres ofte som selvstændige, men arbejder under vilkår, der i praksis ligner traditionel ansættelse. Det skaber ulighed, usikkerhed og en udhuling af kollektive rettigheder.

Vi ønsker at være en region, der skaber fremskridt, hvor teknologisk innovation går hånd i hånd med social udvikling – og hvor ingen står udenfor fællesskabet.

Ungdommens Nordiske Råd arbejder for:

- At arbeidstagerne i platformvirksomheder anerkendes som reelle ansatte med tilsvarende rettigheder og social beskyttelse.
- At der indføres fælles nordiske retningslinjer og lovgivning, som sikrer gennemsigtighed og arbejdsgiveransvar i platformøkonomien.
- At platformvirksomheder forpligtes til at bidrage til arbejdsmarkedets kollektive rammer – herunder overenskomster, social sikring og beskatning.
- At de nordiske regeringer samarbejder om at regulere og udvikle den digitale økonomi på en måde, der beskytter arbejdstagerne og understøtter et bæredygtigt arbejdsmarked

36. Et arbeid for Nordens digitale sikkerhet

Föreslående organisation: Sosialistisk Ungdom

Understödade organisationer: Rød-Grøn Ungdom

I dag går verden mot en kraftig digitalisering. En avhengighet til ikke nordiske digitale plattformar vil kunne svekke forutsigbarheten til systemer som brukes i nordiske stater. Vi ser allerede konsekvensene av manglende kontroll over internasjonale selskaper som tilbyr digitale tjenester til offentlige institusjoner.

Tidligere i 2025 opplevde den internasjonale straffedomstolen (ICC) amerikanske sanksjoner der Microsoft blant annet deaktiverte e-postkontoen til ICCs sjefanklager. Sanksjonene resulterte i en svekkelse av ICC til den grad at de ikke lengre kunne operere, og sentrale etterforskninger ble stanset. Dette skaper bekymring rundt å både miste operative evner og systemer som kreves for daglig drift i både offentlige og private virksomheter.

Internasjonale teknologigiganter har trengt inn i grunnleggende deler av Nordens digitale infrastruktur. Fra administrasjon til forsvar er digitale løsninger ofte basert på systemer som ikke kan garantere nasjonal sikkerhet. Dette er en reell trussel mot alle nordiske land, da det begrenser selvbestemmelse og gjør oss sårbar for ekstern politisk press.

Ungdommens Nordiske Råd arbeider for at:

- Bruk av ikke-nordisk digital infrastruktur skal begrenses i alle nordiske offentlige sektorer.
- Et tettere nordisk samarbeid rundt utvikling av teknologiske operativsystemer opprettes.
- Teknologigiganter skal skattes i alle nordiske land de opererer i.
- Heve støtte til nordiske datatilsyn i takt med økende digitalisering.

38. Gemensam AI-sikkerhetsstrategi i Norden

Foreslående organisation: Kristdemokratiske Ungdomsförbundet (KDU)

Understødjende organisation: Kristillisdemokraattiset Nuoret (KD Nuoret)

Den snabba utvecklingen av artificiell intelligens, särskilt stora språkmodeller (LLM), skapar stora möjligheter men också betydande risker. Eftersom dessa system används i offentlig sektor, forskning och näringsliv är det viktigt att Norden agerar gemensamt för att säkerställa trygg och säker användning.

Stora språkmodeller kan göra faktafel, "hallucinera" samt utnyttjas för andra ändamål än avsett och medföra andra säkerhetsrisker. De inbyggda skydden i modellerna är ofta otillräckliga, och företag som utvecklar modellerna prioriterar i första hand funktion och prestanda framför maximal säkerhet. Detta innebär att ytterligare åtgärder och barriärer krävs för att minska riskerna vid användning.

Ytterligare åtgärder och gemensamma riktlinjer behövs för att säkerställa trygg användning av stora språkmodeller, minska risker och skapa förutsättningar för ett säkert och ansvarsfullt utnyttjande inom forskning, offentlig sektor och innovation.

Därför vill vi:

- att Norden utvecklar en gemensam strategi med endast fokus på säker användning av AI med fokus på stora språkmodeller (LLM).
- att det ska ställas krav på sekundära externa säkerhetsbarriärer vid användning av stora språkmodeller.

39. En Nordisk LLM (Stor språkmodell)

Föreslående organisation: Kristdemokratiska Ungdomsförbundet (KDU)

Understödjande organisation: Kristillisdemokrattiset Nuoret (KD Nuoret)

I en tid när utvecklingen av artificiell intelligens främst formas utanför Norden är det avgörande att vi tar ansvar för våra språk, vår kultur och våra värderingar. De globala språkmodeller som i dag dominerar saknar ofta den nischade kunskap om Norden som vi själva har tillgång till och riskerar därför att osynliggöra både språklig mångfald och nordisk särprägel.

En Nordisk LLM skulle säkerställa att våra språk, inklusive minoritets- och urfolksspråk förblir levande. Den skulle samtidigt bära våra gemensamma värderingar om demokrati, jämlikhet, samt transparens, och bygga vidare på den unika nordiska kunskap och kulturförståelse som andra språkmodeller saknar. En gemensam modell skulle dessutom kunna vidareutvecklas och anpassas för forskning, innovation och offentlig sektor och bidra till mer inkluderande och effektiva tjänster.

Att utveckla en Nordisk LLM är därför inte bara en teknologisk satsning, det är en investering i vår gemensamma digitala framtid.

Därför vill vi:

- att de nordiska länderna gemensamt ska ta initiativ till att skapa och träna en Nordisk LLM.
- att de nordiska länderna säkerställer att modellen inkluderar alla nordiska språk, inklusive nordiska minoritets- och urfolksspråk.
- att de nordiska länderna gör den färdiga modellen och träningsdatan fritt tillgänglig för alla (Open Source).